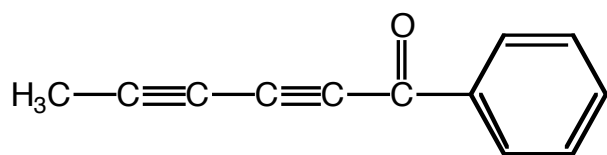

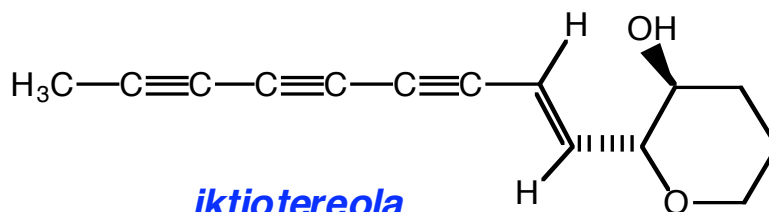
SARRERA

Karbono-karbono lotura hirukoitza duten karbohidratoak dira alkinoak. Kate hirekia dutenen formula orokorra hau da C_nH_{2n-2} eta ziklikoentzat hau C_nH_{2n-4} .

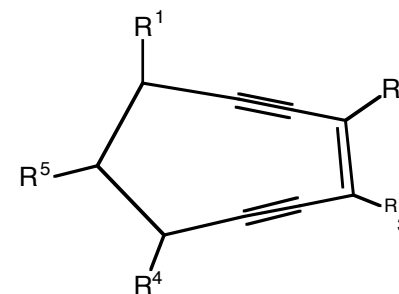
Naturan oso alkino gutxi topatzen dira. Horien artean *kapillina* onttoen kontrakoa eta *iktiotereola* Amazonako indiarrek erabiltzen duten dardar eragile bat beren geziak pozoitzeko. Oinarri naturala duten *enediinoak* ere bai, minbiziaren eta zolduren aurkako konposatua.

kapillina

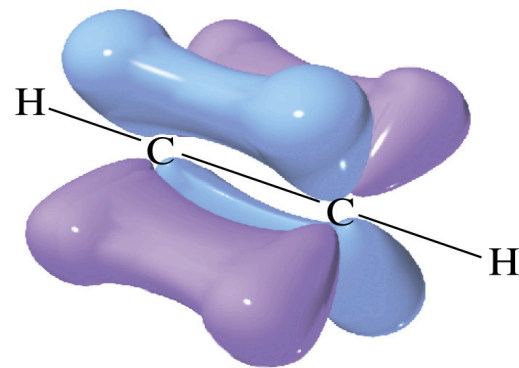
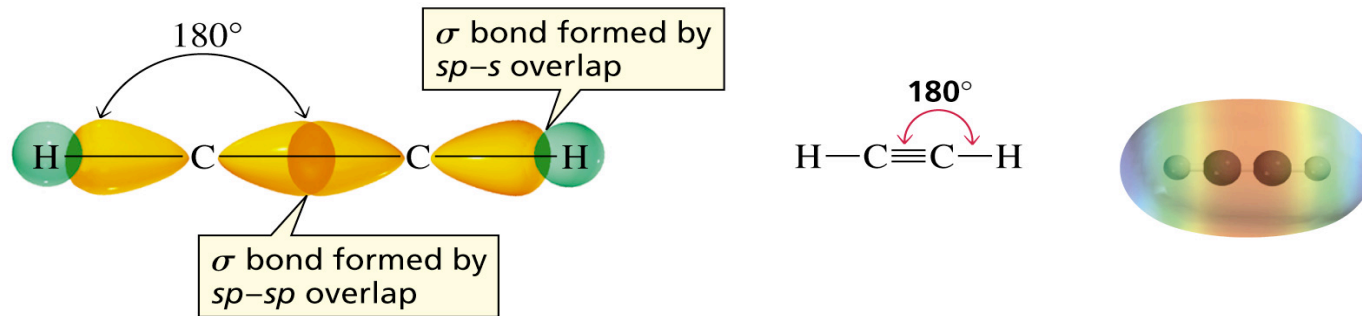

iktiotereola

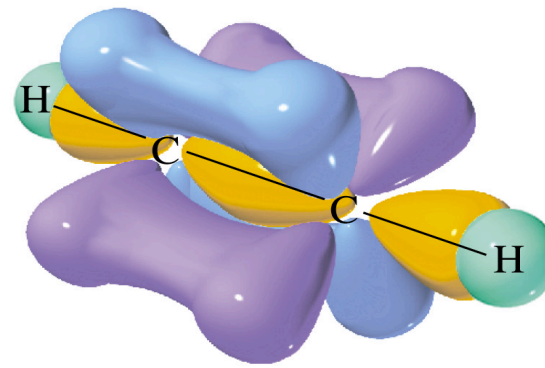

enediinoak

ALKILOEN EGITURA

(a)

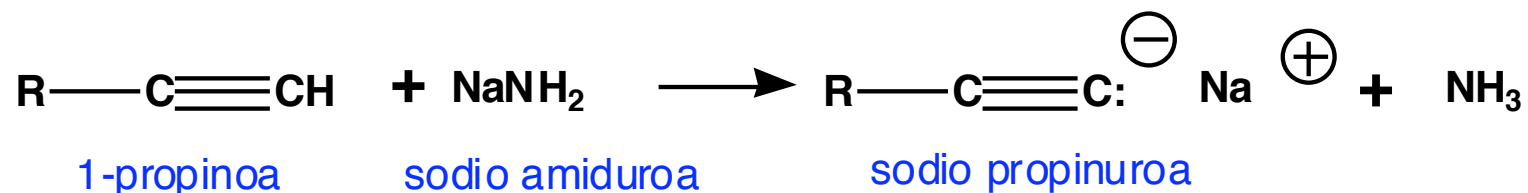

(b)

Lotura hirukoitzak σ lotura bakarra du eta bi π

Alkinoen azidotasuna

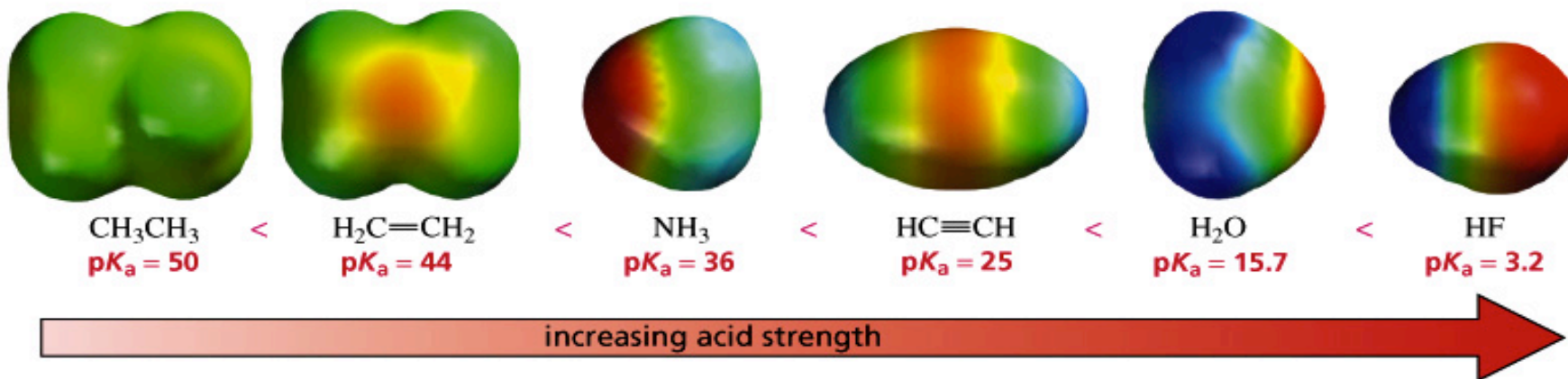
Alkinoen protoiak beste karbohidratoenak baino askoz ere azidoagoak dira. Base bitartez kendu ditzakegu aztileno protoiak, eta azetiluro ioia lortu. Konposatu hauen kimika pausu honetan oinarritzen da.

azetiluro ioiak nukleozale sendoak dira

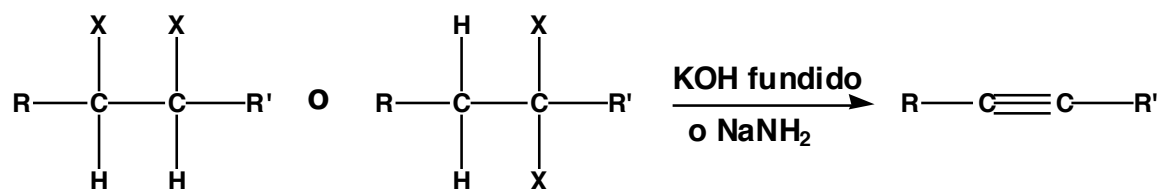
Konposatu ezberdinen azidotasuna

relative acid strengths

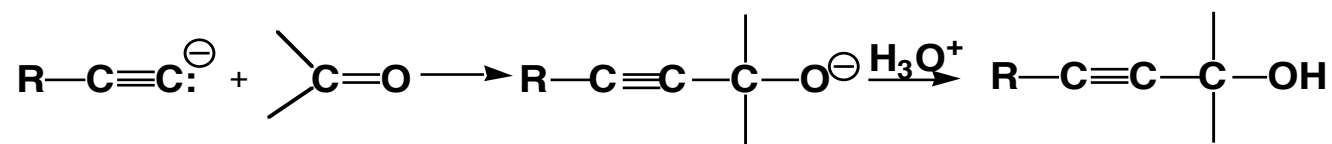
Alkinoen sintesia

1.- Azetiluro ioien alkilazioa

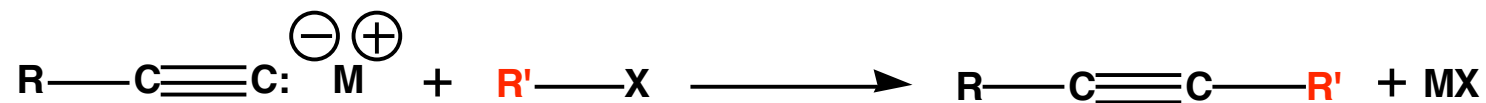

(KOH-k alkiloak barnean osatzen ditu; NaNH₂-k berriz muturrean)

2.- Karboniloari adizioak

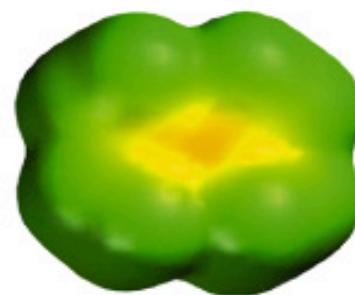
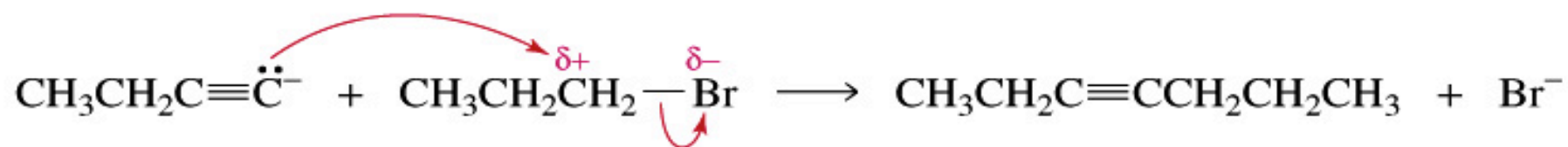

3.- Alkil haluroen deshidratazio bikoitza

(RX haluro primarioa edo tosilatoa izan behar da da)

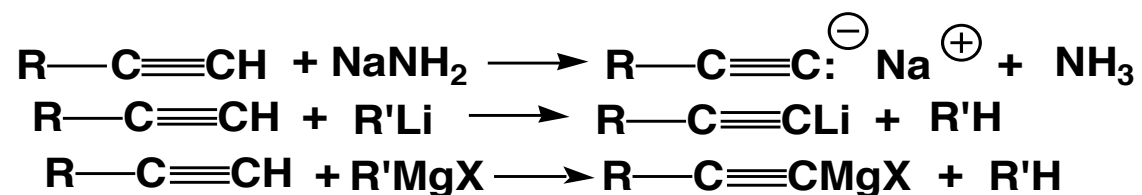
C-C lotura osaketa azetiluro anioiak erabilita

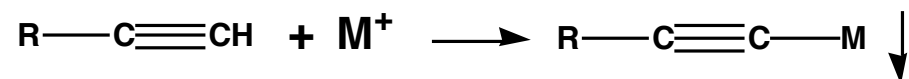
Alkinoen erreakzioak (1)

I.- AZETILUROEN KIMIKA

1.- Azetiluroen sintesia

Metalekin

(M= Ag, Cu; emuturrean alkilorik dagoen antzemateko)

2.- Alkilazioa

3.- Azetiluro ioien eta karboniloen arteko erreakzioak

Alkinoen erreakzioak (2)

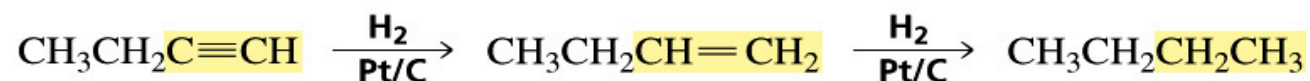
II.- LOTURA HIRUKOITZEI ADIZIOA

- 1.- Alkanoetara erreduzitu
- 2.- Alkenoetara erreduzitu
  - a) cis alkenoak
  - b) trans alkenoak
- 3.- Halogenoen adizioa
- 4.- Hidrogeno haluroen adizioa
- 5.- Uraren adizioa
  - a) $HgSO_4/H_2SO_4$ -z katalisatua
  - b) *Hidrobrazio-oxidazioa*

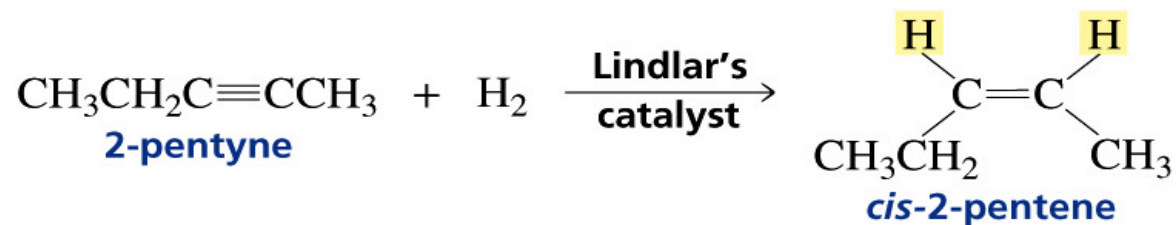

Hidrogeno adizio erreakzioak

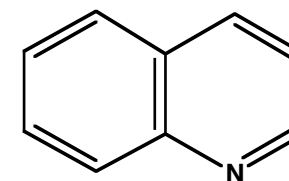
Alkano prestaketa

cis Alkeno prestaketa

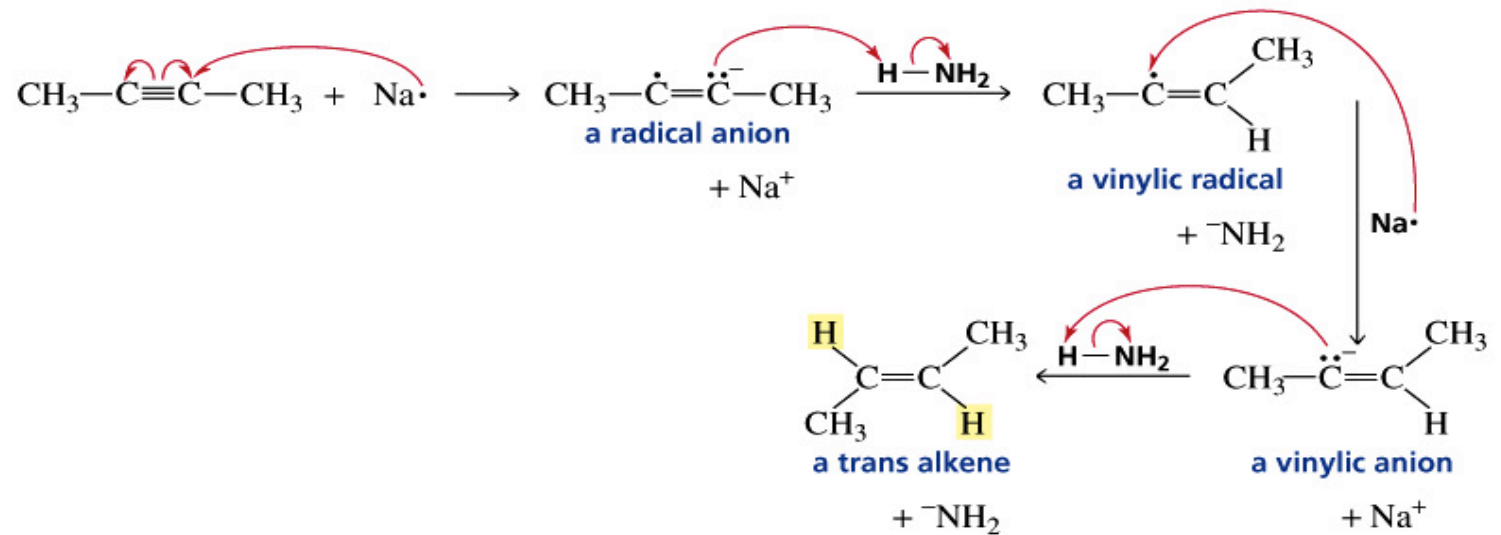
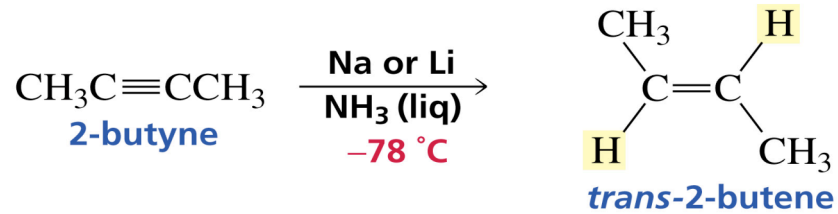

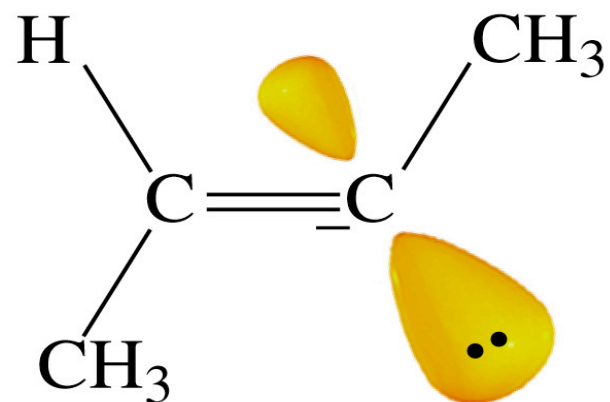
Lindla katalisatzaileak: Pd, BaSO₄ eta kinolina

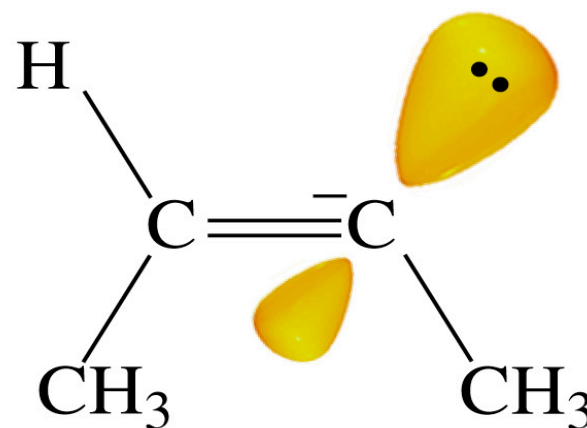
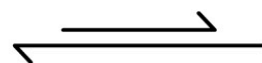
kinolina

Barne alkinoak *trans* alkeno bihurtzeko

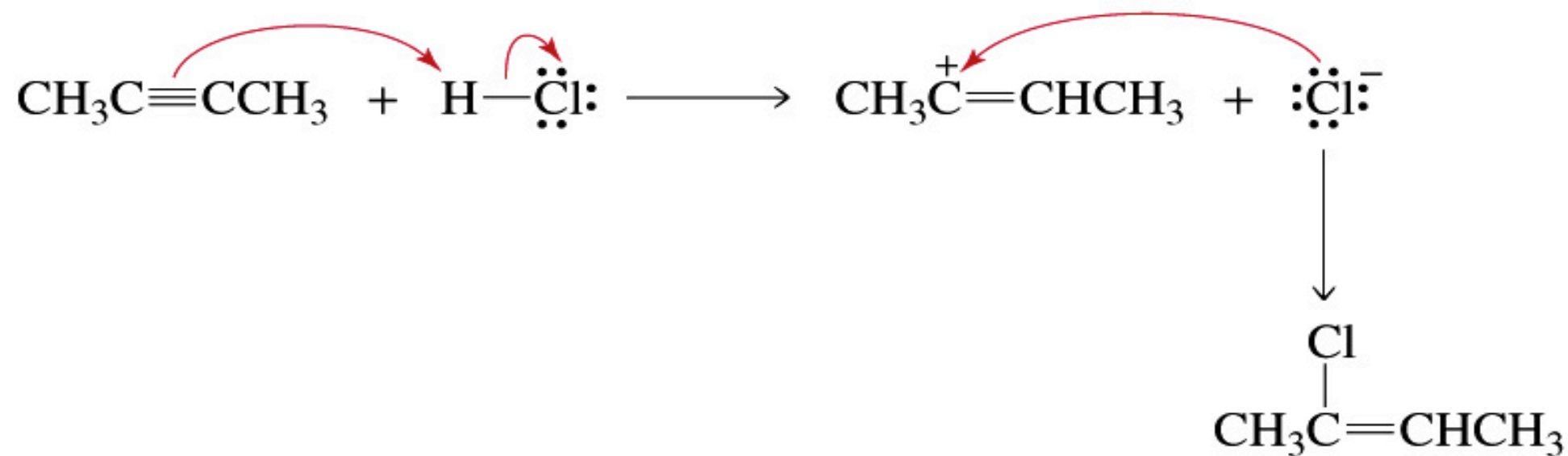

trans vinylic anion
more stable

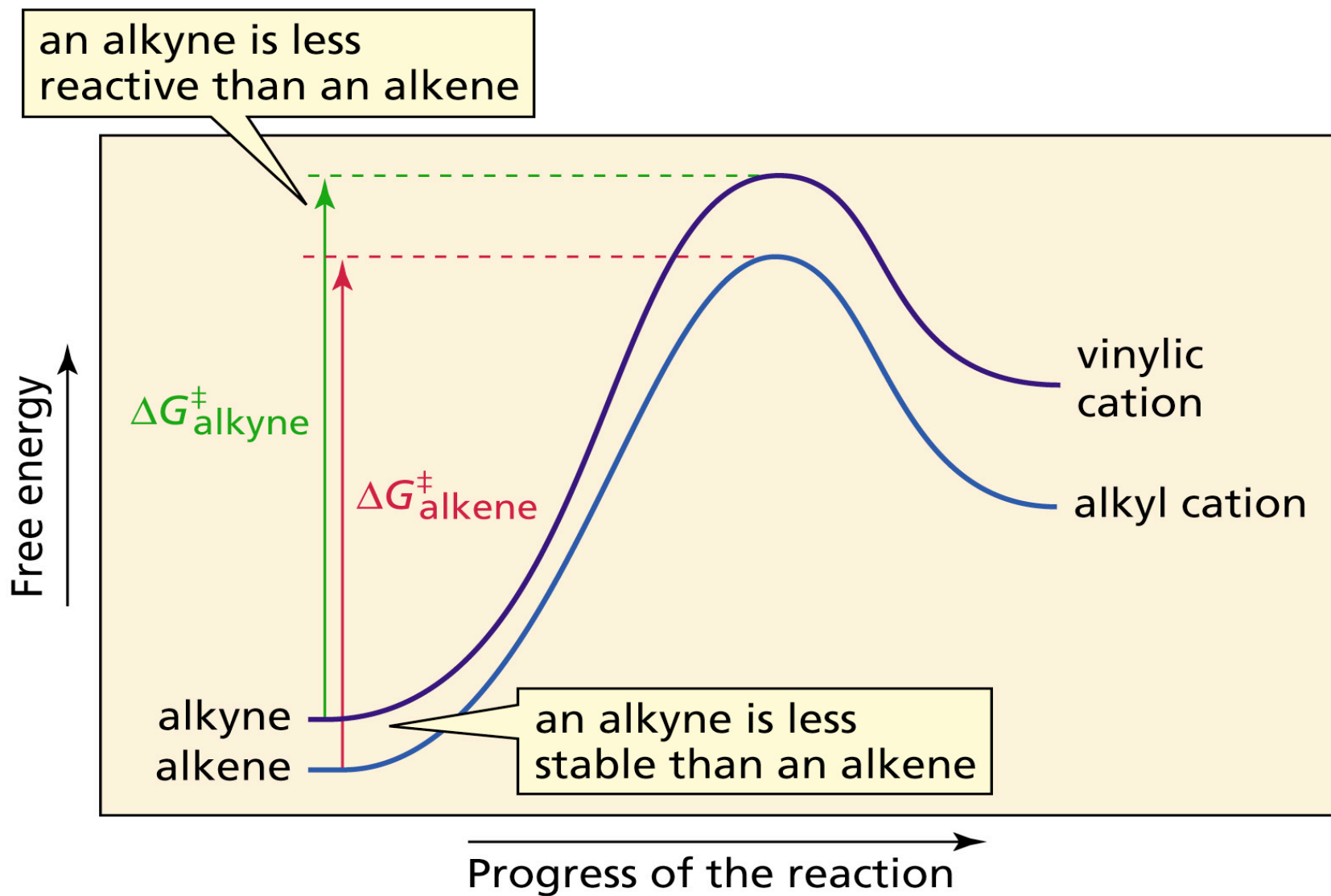
cis vinylic anion
less stable

ADIZIO ELEKTROZALEA

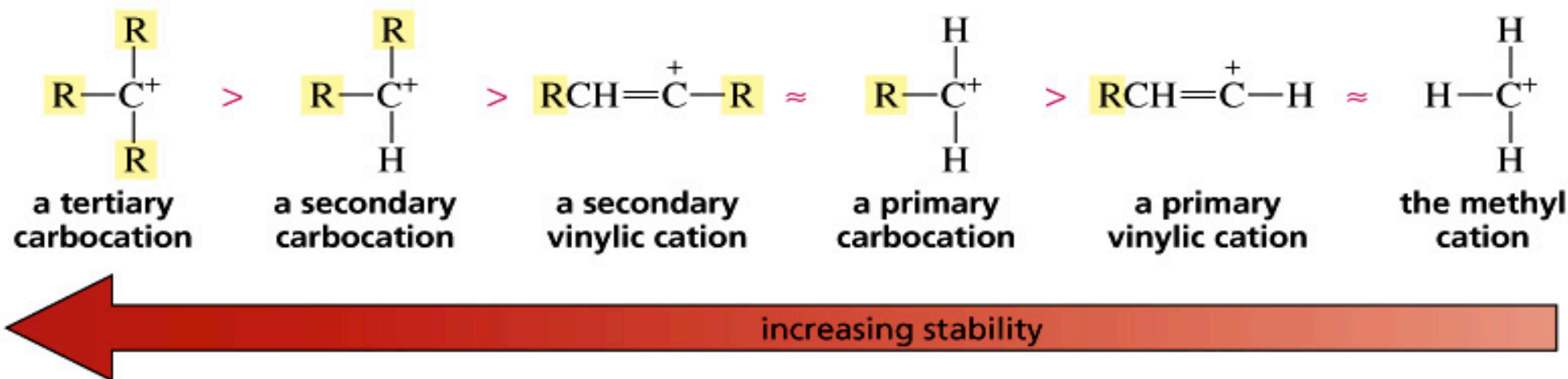
(Markovnikov-en adizioa)

Alkinoak alkenoek baino erreaktibotasun bajuagoa daukate

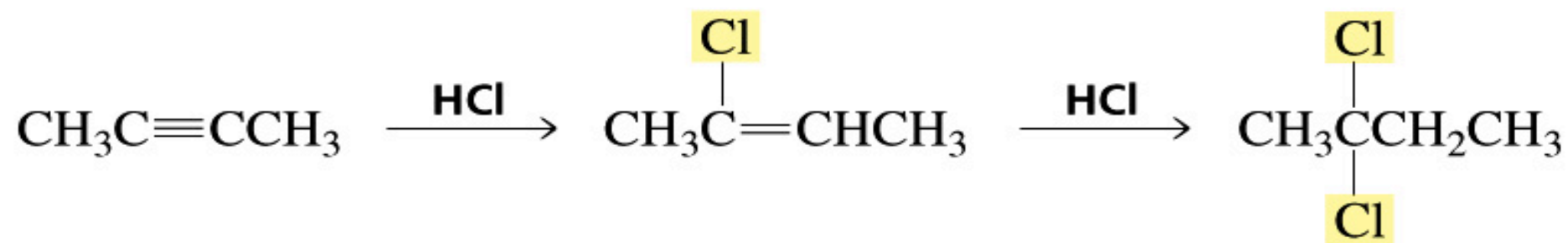
Karbokatioien erreaktibotasun erlatiboa

relative stabilities of carbocations

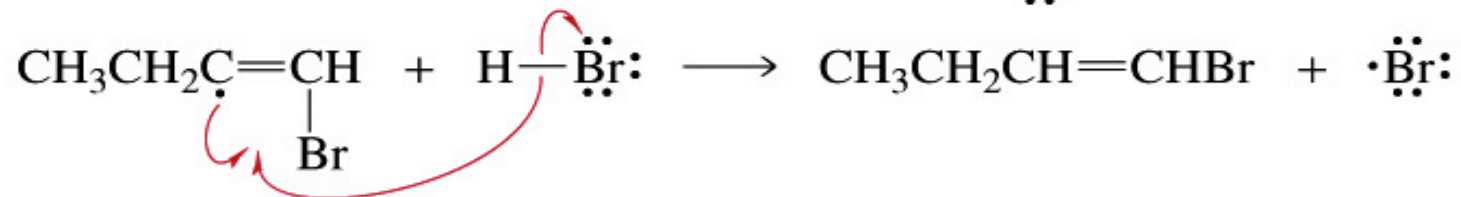
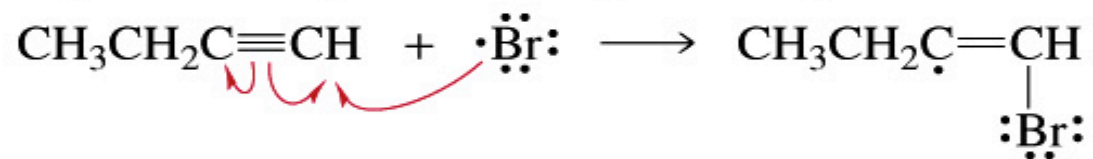
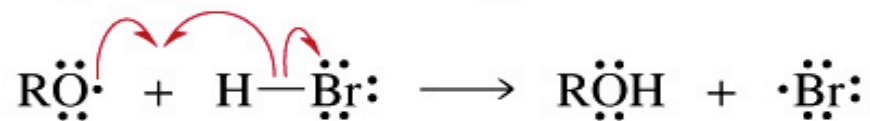
Binil karbokatioiak alkil karbokatioiak baino ez-egonkorragoak dira. C-k sp hibridazioa bai du eta alkil karbokatioia (sp^2) baino negatiboagoa da.

HCl-ren adizioa

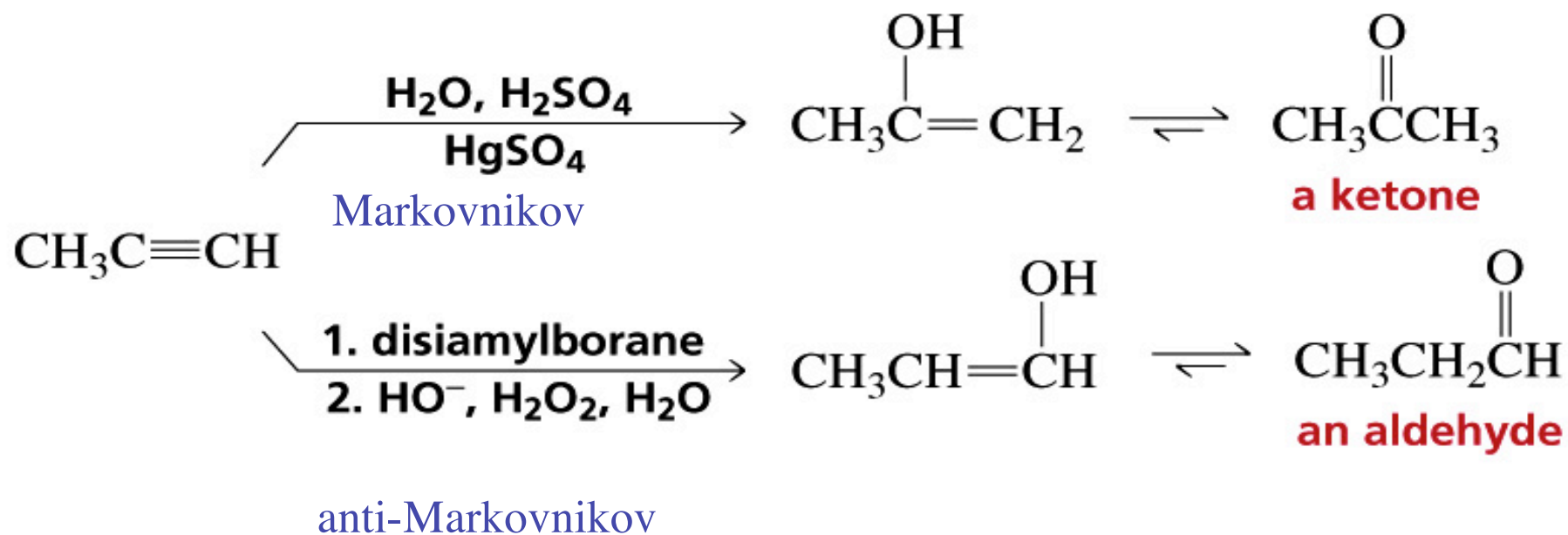
HBr-ren ADIZIOA PEROXIDO AURREAN

mechanism for the addition of HBr in the presence of peroxide

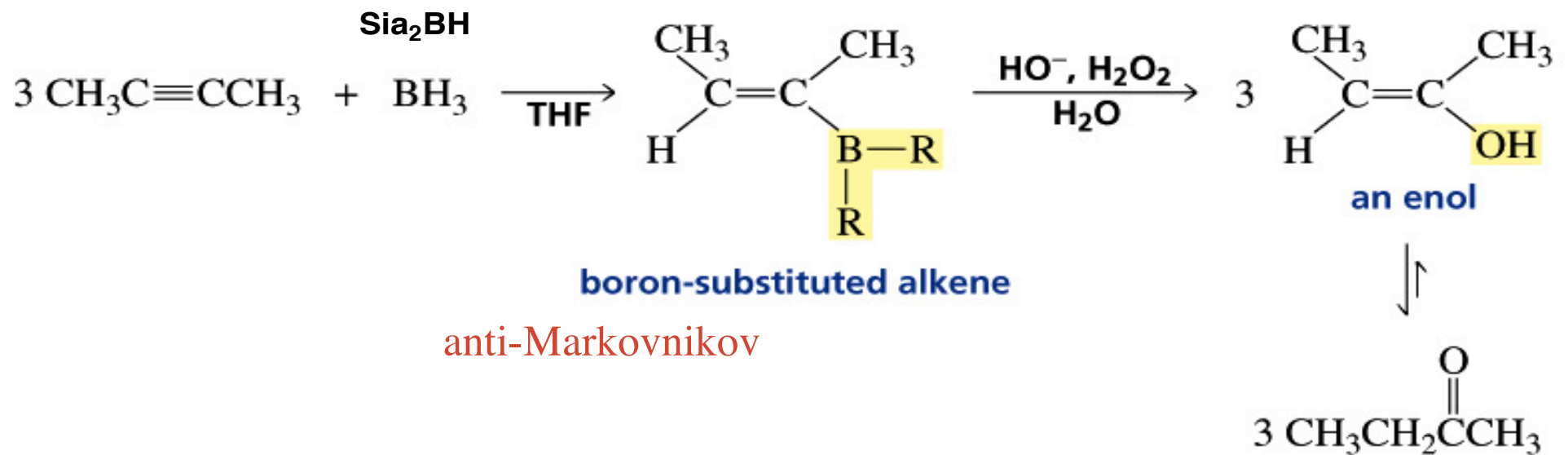

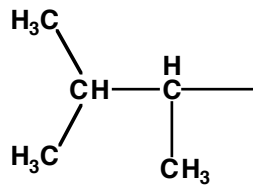
Ur adizio erreakzioa

HIDROBORAZIO-OXIDAZIOA

anti-Markovnikov

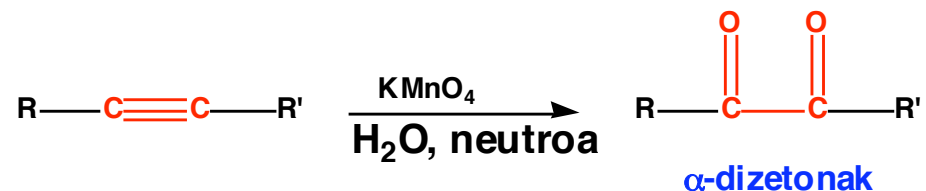

sec-isoamiloa edo siamiloa

Alkinoen erreakzioak (3)

III.- ALKINOEN OXIDAZIOAK

1.- α -dizetonen oxidaketa

2.- haustura oxidatzailea

